

ŠENVIŽSKE NOVINY

1/2022

obecný občasník
6. ročník

ÚVODNÍK

(Marcela Bujňáková)

Slniečko už ohrieva zem. Stále viac a stále silnejšie nám svieti do okien. Stále hlasnejší je vtáčí štebot nad korunami stromov. Stále zelenší je pohľad na krásne lúky našej Krásnej Lúky :) Neklamný znak začínajúcej sa jari.

Jar to je topiaci sa sneh na vrcholoch kopcov, voňajúci zlatý dážď, doružova kvitnúce čerešne. Jar to je nový život, nová radosť. Začiatok. Zrodenie. Zázrak.

S jarou prichádza nádej. Že keď vytrváme, bude lepšie. Že každá zima sa raz pominie a každý nečas sa raz skončí. Že všetko prejde.

Do vašich rúk sa dostáva ďalšie číslo nášho obecného občasníka. Má ambíciu priniesť informácie a zaujímavosti zo života našej obce k vám, občanom, ale aj k širokej verejnosti. Veru, bohatá je naša veľkonočná ponuka.

Starosta obce hodnotí rok vo svojom príhovore. Svoj pohľad na vzdelávanie a výchovu ponúka riaditeľka miestnej Základnej školy s materskou školou. A včelári sa s nami delia o poznatky zo života včiel.

Prinášame rozhovory s úspešnými športovcami, reprezentantmi pochádzajúcimi z našej obce, aj s dlhoročným aktivistom Jánom Štieberom.

Píšeme o tom, ako sa vysádzali lipy na cintoríne, čo všetko sa podarilo aj krásnolúckym žiakom v Základnej škole v Šarišských Dravciach, či aké ciele a zámery má novozaložená obecná kultúrna rada.

Kniha "Krásna Lúka" je v súťaži o knihu roka a v našej obci aktuálne vzniká nový folklórny súbor.

Nahliadnite s nami aj do zákulisia obecného futbalového klubu, kde vás isto potešia výsledky našich žiakov v kategórii U-13. Prečítajte si, aká bola pôstna púť v Medžugorí. Prijmite pozdrav od nového kontrolóra obce.

A na záver máme pre vás naozajstnú lahôdku. Vo veršoch a v šarištine písanú pozvánku na turistické potulky našimi horami, lesami, lúkami :)

Milí čitatelia, prajem vám pohodové čítanie. Užívajte v zdraví jar i veľkonočné sviatky.

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE

Vážení občania!

Dostáva sa Vám do rúk prvé tohtoročné vydanie občasníka, ktoré bilancuje dianie v našej obci v roku 2021. Bilancuje obdobie, ktoré bolo príznačné výrazným dopadom druhej vlny ochorenia Covid-19. Nemožno ho preto charakterizovať inak, ako obdobie náročné, smutné, obmedzujúce. Napriek tomu, život v našej obci nezastal. Neprejavoval sa nijako výrazne navonok. Zastalo kultúrne, spoločenské i športové dianie a výrazne sa obmedzili aj investičné aktivity.

Zamerali sme sa preto na to, čo bolo v danej dobe najviac potrebné: ochrana, osвета a prevencia pred pandémiou. Čas s obmedzenými kontaktami sme využili na prípravu, resp. aktualizáciu projektov, investícií, ako aj na svojpomocné prerábanie priestorov obecného úradu. Prerábala sa aj tunajšia požiarňa zbrojnica, ktorej projekt bol schválený ešte za bývalého vedenia obce.

V súčasnosti nielen v našej obci, ale aj v celej Slovenskej republike prebieha zložitý proces transformácie ekonomiky a spoločnosti. Naším hlavným zámerom tohto procesu je zlepšovať kvalitu života občanov, ako aj sociálnu súdržnosť obce. Cieľom je vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj, presadzovať koncept trvalo udržiavaného rozvoja tak, aby sa naša obec stala plnohodnotnou. Áno, plnohodnotnou z môjho pohľadu znamená sústrediť sa nielen na materiálne veci, ale v neposlednom rade klásť dôraz na kvalitu života v oblasti kultúry, vzdelávania, životného prostredia a hlavne budovania dobrých vzájomných vzťahov. Vrátiť obci ducha, ktorý tu v minulosti prebýval v podobe vzájomnej pomoci, úcty, ohľaduplnosti a rešpektovania jeden druhého. Vnímam, že ľudia v každom veku potrebujú spoločenské aktivity, stretnutia, počas ktorých by sa vrátila do obce radosť, humor a niektorým prinavrátila aj zmysel života. Rodiny sa uzavreli a je ťažké naučiť sa znova spoločensky žiť. Zvykli sme si byť izolovaní, ale človek je tvor spoločenský a predsa len potrebuje žiť v spoločenstve. Preto mojou veľkou prioritou je ponúkať vo väčšej miere kultúrne, športové a spoločenské aktivity, ktoré budú prispievať k budovaniu lepších vzťahov. Taktiež vytvárať v obci príjemné prostredie a podmienky pre kvalitný život, ktorý bude reagovať na potreby Vás, občanov.

Často spomínaná téma v našej obci sú pozemky. Tí, čo majú dočinenia s touto problematikou mi dajú za pravdu, že je to legislatívne a časovo náročná problematika „beh na dlhé trate“. Je veľa aspektov, ktoré ovplyvňujú vysporiadanie a tvorbu pozemkov. Jedným z nich je ROEP - Register obnovenia evidencie pozemkov, ktorému sa v našej obci v minulosti nekládol veľký dôraz, a aj preto má obec pretrvávajúce problémy so stavebnými pozemkami. Za predchádzajúceho obdobia boli väčšie možnosti vysporiadať spolupodielové vlastnícke podiely ako v terajšej dobe. Či už z časového, legislatívneho, alebo finančného hľadiska. Preto je ľahké niekedy bezhlavo kritizovať, ale ťažšie je predkladať návrhy, argumentovať relevantnými informáciami, faktami, ktoré by urýchlili vysporiadanie pozemkov. Môžem Vás ubezpečiť, že aj táto problematika je pre mňa prioritou a robím všetko preto, aby sa pozemky vytvárali. Pozitívnu správou je, že bytový dom by sa mal začať stavať už v priebehu tohto leta.

Čaká nás nie ľahké obdobie, či už z pohľadu finančného, personálneho alebo hodnotového, preto Vás chcem poprosiť, uvedomujme si, v akej nie ľahkej dobe sa nachádzame. Príjem financií postupne klesá a chod obce bez pomoci občana nebude v budúcnosti môcť fungovať v takej kvalite, v akej sme boli zvyknutí. Pouvažujme, ako každý jeden z nás môže ovplyvniť kvalitu života v obci, čím môže prispieť, aby sme ostali krásnou obcou nielen navonok, ale aj z vnútra. Aj k tvorbe nových pozemkov sú potrebné dobré vzájomné vzťahy, aby sused vymenil susedovi svoju časť parcely, aby sused susedovi nezávidel, aby sused susedovi prial. Ľahko sa kritizuje, ťažšie však navrhuje. Sme malá komunita, ktorá má šancu stať sa úspešnou obcou aj napriek znižovaniu počtu obyvateľov. Som o tom presvedčený a presviedča ma o tom aj moje okolie. Máme možnosti, potenciál, ktorý je potrebné rozvíjať. Prostredie a okolie obce je na to predurčené. K tomu však potrebujeme začať každý od seba. Mojm cieľom, ktorý si kladiem do najbližšieho obdobia je v prvom rade využiť všetky možnosti, ktoré mi budú ponúkané a vrátiť spoločenský život do obce.

Verím, že oceníte prínos týchto novín najmä z hľadiska informovania občanov, ale i predloženej vízie do budúcnosti hlavne z oblasti rozvoja kultúry, komunikácie a zlepšenia celkovej kvality života.

Touto cestou by som sa rád poďakoval Vám, našim obetavým občanom, zamestnancom OcÚ, poslancom obecného zastupiteľstva, bývalému kontrolórovi obce, členom komisií pri obecnom zastupiteľstve, riaditeľke Základnej školy s materskou školou Krásna Lúka, učiteľkám i všetkým nepedagogickým zamestnancom, DHZ Krásna Lúka, TJ Javorina – miestnym futbalistom, podnikateľom, firmám a všetkým zainteresovaným, ktorí i v tejto neľahkej dobe pomáhali obci a prispeli akýmkoľvek spôsobom k jej rozvoju.

Prajem Vám požehnané sviatky.

Aktivity Obce a verejnoprospešných prác počas uplynulého obdobia

STAVEBNÉ PRÁCE

1. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice

realizované: Slovdoch, výpomoc - DHZ, zamestnanci OcÚ

2. Osadenie sedačiek na ihrisku

realizované: zamestnanci OcÚ, VPP

3. Výstavba garáže zo starej drevárky

realizované: DHZ, zamestnanci OcÚ, VPP

4. Výstavba oplotenia na dvore obecného úradu

realizované: zamestnanci OcÚ, VPP

5. Rekonštrukcia zasadačky obecného úradu

realizované: zamestnanci OcÚ, VPP

6. Rekonštrukcia spodných toaliet OcÚ

realizované: zamestnanci OcÚ, VPP

7. Ukončenie rekonštrukcie kancelárií a chodby obecného úradu

realizované: zamestnanci OcÚ, VPP, dobrovoľníci z obce

8. Čiastočné zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky osadením zrkadiel pri mostoch, pripravený projekt na osvetlenie prechodov pre chodcov

realizované: zamestnanci OcÚ, VPP

9. Úprava zväžnice na výjazde na výhľadňu (úprava cesty za účelom zlepšenia prístupu na Výhľadňu)

realizované: zamestnanci OcÚ, Mgr. Dušan Matija

Aktivity Obce a verejnoprospešných prác počas uplynulého obdobia OSTATNÉ REALIZOVANÉ ČINNOSTI

- 1. Príprava výstavby bytového domu (8 bytových jednotiek)** - predpokladaný termín začatia prác je leto 2022. V rámci IBV Pod krížom sa v týchto dňoch začínajú stavebné práce na elektrifikácii lokality.
- 2. Testovanie obyvateľov a vakcinácia v obci** - ďakujeme dobrovoľníkom, ktorí v prvej vlně šili rúška pre spoluobčanov. Ďakujeme členom DHZ za obetavú pomoc počas testovania. Vakcináciu zabezpečila obec v spolupráci s Poliklinikou Sabinov.
- 3. Príprava projektov na rekonštrukciu miestnych komunikácií**
- 4. Kontajnery na sklo** - obec zabezpečila na základe podnetov od občanov 190 ks kontajnerov na sklo.
- 5. Značenie turistických chodníkov** - na podnet obce, s finančným príspevkom OZ Šenviž a v spolupráci so starostami susedných obcí a Slovenskými lesmi sa začalo realizovať značenie turistických chodníkov v okolitých lesoch až po Levočskú dolinu.
- 6. Beh Demiankou** - Krásna Lúka je už niekoľko rokov štartovacím miestom tohto behu.
- 7. Vydanie knihy** - prezentácia knihy sa uskutočnila aj napriek nepriaznivým poveternostným podmienkam a napriek protiepidemiologickým opatreniam.
- 8. Pomoc Ukrajine** - ďakujeme všetkým, ktorí sa podelili a boli solidárni a prispeli do zbierky organizovanej obcou.
- 9. Príprava projektu: Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov** - týkať sa má budovy školy a obecného úradu
- 10. ZŠ a MŠ - Zriadenie Obcejnej kultúrnej rady**

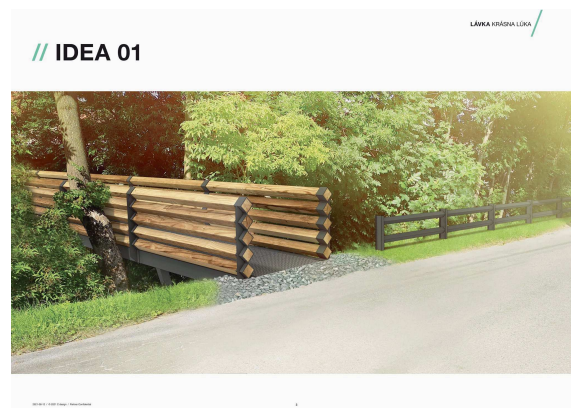
Marko Osif
starosta

REKONŠTRUKCIA LÁVKY (redakcia)

Téma rekonštrukcie lávky cez potok pred domom č. 32 sa dostala prvýkrát do rokovania obecného zastupiteľstva na jeho 17. zasadnutí konanom dňa 2.9.2021. Následne boli vypracované a predložené 3 grafické návrhy a vizualizácie. Tie sa prostredníctvom facebooku predostreli na posúdenie občanom. Občania vybrali alternatívu č. 1.

Poslanci na 19. zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 13.12.2021 poverili starostu zabezpečiť rozpočet. Aby bolo jasné, čo bude rekonštrukcia lávky stáť, a či si to obec môže dovoliť financovať z vlastných zdrojov.

Na 20. zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 5.2.2022 poslanci nesúhlasili s financovaním rekonštrukcie z rezervného fondu. Čiastku vo výške viac ako 42 tis. EUR na rekonštrukciu lávky navrhli poslanci financovať z iných zdrojov, keď to bude možné. Hlavným argumentom pritom nebol nesúhlas s návrhom rekonštrukcie, ale snaha použiť obecné zdroje tam, kde budú viac potrebné. Obec totiž čakajú nemalé výdavky v súvislosti s dofinancovaním fungovania školy, s výstavbou sietí v rámci IBV Pod krížom, s výkupom pozemkov pre IBV v lokalite "Hono", spoluúčasť na financovanie výstavby bytového domu. Toto dokopy značne prevyšuje voľné finančné prostriedky obce, ktorými obec disponuje.

DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE - ROK 2019, 2020, 2021 a k 30.3.2022

(redakcia)

	údaje za rok		
	2019	2020	2021
Počet obyvateľov	678	656	644
Počet narodených detí	8	7	8
Počet zomrelých	10	10	8
Počet prisťahovaných	0	3	2
Počet odsťahovaných	16	22	14
Počet sobášov	9	6	6

Od 01.01.2022 do 30.03.2022 boli v obci 2 úmrtia a odsťahovalo sa 7 občanov.

Aktuálny počet obyvateľov je 635.

Zloženie obyvateľstva podľa veku k 31.12.2021		
do 9 rokov	46	24 dievčat, 22 chlapcov
od 10 do 19 rokov	75	33 dievčat, 42 chlapcov
od 20 do 29 rokov	109	55 žien, 54 mužov
od 30 do 39 rokov	68	27 žien, 41 mužov
od 40 do 49 rokov	101	58 žien, 47 mužov
od 50 do 59 rokov	91	36 žien, 55 mužov
od 60 do 69 rokov	67	32 žien, 35 mužov
od 70 do 79 rokov	61	32 žien, 29 mužov
od 80 do 89 rokov	16	11 žien, 5 mužov
nad 90 rokov	1	1 žena
	635	305 žien, 330 mužov

ÚSPEŠNÍ REPREZENTANTI Z KRÁSNEJ LÚKY

Rozhovory pripravila Marcela Bujňáková

LUKÁŠ JANIČ, futbal a malý futbal

Ako si sa dostal k malému futbalu? Povedz nám pár slov o reprezentácii v malom futbale, prípadne o reprezentačnom zraze, ktorý si absolvoval. Aké má slovenská reprezentácia ambície na blížiacom sa turnaji EMF EURO v júni 2022?

Veľký futbal hrávam vlastne celý život, od útleho detstva. Ešte ho hrávam aj súťažne, nie však profesionálne, ale 3.ligu za Oravské Veselé, ktoré je farmou Ružomberka. So spoluhráčom, teraz trénerom Ružomberka, Petrom Struhárom som začal hrať malý futbal za mužstvo ZEL Martin. Keďže sa mi darilo na majstrovstvách Slovenska, tento rok sa konali v Banskej Bystrici, dostal som pozvánku do reprezentačného výberu v malom futbale, ktorý trénuje Ladislav Borbély.

Pripravujeme sa na Majstrovstvá Európy, ktoré sa konajú prvýkrát na Slovensku, v Košiciach v Steel aréne, od 4. do 11.6.2022, za účasti 24 tímov. Slovensko bude bojovať v skupine s mužstvami Talianska, Belgicka a Poľska. Keďže aspirantov na reprezentačný dres je veľa a každý chce reprezentovať a zúčastniť sa tohto prestížneho podujatia, boj o miesto v záverečnej nominácii bude náročný :)

Čo sa týka cieľov na záverečnom turnaji, tak trénerský štáb a realizačný tím robia všetko pre to, aby bol čo najviac úspešný. Neskrývajú sa ambície aj na medailové umiestnenie. Ale je naozaj veľmi ťažko predpovedať, v akej sile a športovej forme prídu aj ostatné tímy. My sa musíme hlavne pozerieť na seba a robiť všetko preto, aby sme boli čo najviac pripravení. Takže to je asi jediná vec, ktorú ovplyvniť môžeme. Verím, že budeme pripravení najlepšie ako sa dá a že tréneri budú mať šťastnú ruku pri výbere hráčov.

Predstav nám malý futbal. Aké sú rozdiely oproti futbalu ako ho poznáme väčšina? Čo ťa na futbale a na malom futbale najviac baví?

Čo sa týka rozmerov, ihrisko má šírku cca. 26-30 metrov a dĺžku 46-50 metrov. Za jeden tím hrá 5 hráčov v poli a 1 brankár. Je to v podstate klasický futbal v mini prevedení, takže je podstatne rýchlejší a kontaktnejší. A práve to ma na ňom najviac baví - intenzita hry a rýchlosť myslenia. Je to naozaj oveľa dynamickejšia hra ako pri veľkom futbale. Mňa ako futbalového stredného ofenzívneho záložníka baví dávať hre myšlienku.

Ďakujem za rozhovor a držíme palce :)

MAREK KUŠNÍR, futsal

Predstav nám šport, v ktorom reprezentuješ Slovensko – futsal. Kde sa hrá (hala alebo exteriér; rozmery), koľko hráčov má jeden tím, ako dlho trvá stretnutie?

Futsal sa hrá v hale na ihrisku s rozmermi 40m x 20m a bránky majú rozmer 3x2m (hádzanárske bránky). Mužstvá proti sebe hrajú formátom 4+1 po dobu dvoch 20

minútových polčasov čistého času (čas sa zastaví pri každom prerušení hry). Pravidlá sa podobajú futbalu s rozdielom, že auty sa kopú a po piatom faule sa kope 10 metrový kop.

Ako dlho hráš ty futsal a na akej pozícii? Čo ťa na tomto športe najviac baví?

Ja som brankár a futsalu sa venujem asi od svojich 15tich rokov. Tak ako asi každý futsalista som aj ja začínal s futbalom už vo veľmi skorom veku cca. v 5tich rokoch. Potom som následne prešiel na futsal, ktorý ma zaujal predovšetkým svojou rýchlosťou a taktickosťou a tým, že som častejšie v kontakte s loptou.

Predstav nám svoje športové úspechy – za aký klub hrávaš, ako sa vám darí, aké úspechy ste dosiahli. Si súčasťou slovenskej reprezentácie, viem, že ste v januári hrali EURO 22. Ako sa vám darilo? Ako sa ti páčil turnaj? Kde všade ste hrali a s kým?

Momentálne hrávam v klube Mímel Lučenec, ktorý je dvojnásobným majstrom Slovenska. V súčasnej sezóne sme na priebežnej prvej priečke a verím, že titul sa nám podarí obhájiť. Medzi moje najväčšie osobné úspechy patria ocenenia ako Talent roka 2017 a 2018. Medzi klubové úspechy patria dvakrát 3. miesto v Slovenskej futsalovej extralige s mužstvami Wild Boys'02 Bratislava a Míba Banská Bystrica. V januári som sa zúčastnil majstrovstiev Európy vo futsale 2022, kde sme dosiahli historický úspech a skončili sme medzi ôsmimi najlepšimi mužstvami Európy. Počas turnaja som sa síce nedostal do brány, ale bol som členom užšej nominácie, ktorá bola v Holandsku. V skupine sme mali tímy: Rusko, Poľsko a Chorvátsko, v osemfinále sme nestačili na Španielsko. Určite to pre mňa bola obrovská skúsenosť a škola do života.

Povedz nám o svojich športových ambíciách – kam by si to chcel dotiahnuť v tomto športe? Aký turnaj ťa čaká na reprezentačnej úrovni najbližšie?

Určite by som si rád zahral za Slovensko na nejakom veľkom turnaji ako napr. EURO alebo na majstrovstvách sveta a na klubovej úrovni by som sa rád prebojoval do Eliminary round Ligy majstrov či už s Lučencom alebo nejakým iným tímom možno aj mimo Slovenska. Na reprezentačnej úrovni nás momentálne nečaká žiadny turnaj, ale kvalifikácia na majstrovstvá sveta, v ktorej sa pokúsime opäť prebojovať na záverečný turnaj.

Ešte prosím o pár informácií o tebe :)

Mám 22 rokov a študujem v Bratislave na Univerzite Komenského na fakulte telesnej výchovy a športu – odbor kondičný tréner a učiteľ telesnej výchovy.

Ďakujem za rozhovor a prajeme veľa úspechov :)

ROZHOVOR S POSLANCOM OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA, ZAKLADATEĽOM A PREDSEDOM OZ ŠENVIŽ A ... VEĽKÝM NADŠENCOM JÁNOM ŠTIEBEROM

Ján Štieber svoju činnosť aktivistu začal ako predseda OZ Šenviž, postupne si vyskúšal rôzne druhy aktivít v rozličných oblastiach. Opýtali sme sa ho, na čo zameriaval svoje tvorivé aktivity v minulosti, ale aj teraz...

Občianskeho združenia Šenviž si pripomenulo 22 rokov od jeho vzniku. Ako to všetko začalo?

Občianske združenie bolo registrované na Ministerstve vnútra SR 20.3.2000. Pred dvoma rokmi sme plánovali osláviť 20. výročie vzniku, no pandémie nám to neumožnila. Spomínam si, že 10. výročie sme si pripomenuli pekným koncertom s ľudovou hudbou Ondreja Kandráča. Rovnako dôstojne sme oslávili 15. výročie a to mariánsko-vianočnou akadémiou v sále kultúrneho domu, keď hodnotný duchovný program pripravili zbory z Polomy, Šarišských Draviec a Krásnej Lúky.

Čomu sa OZ venovalo zo začiatku?

Zo začiatku sa OZ venovalo zveľaďovaniu a ochrane životného prostredia, športovej a kultúrnej činnosti, neskôr boli stanovy združenia rozšírené o aktivity súvisiace s podporou vzdelávania detí a mládeže, zachovanie kultúrnych a duchovných hodnôt a rozvoj turizmu.

Hovorí sa, že začiatky sú ťažké no zároveň vedia byť odrazovým mostíkom. Čo bolo štartovacou aktivitou združenia?

Prvou aktivitou po založení združenia bolo vybudovanie Náučného chodníka k žltohlavu európskemu na Pastyrskej a obnova studničky šmerdzačky na Rovinkách.

Aké boli ďalšie výzvy?

Môžem spomenúť organizovanie športových dní na Rovinkách, pri starej garáži, zimné preteky na bežkách, fašiangové plesy pri ľudovej hudbe, beseda s vtedajším vikárom košickej arcidiecézy Mons. Jozefom Koremom, premietanie filmu z cyklu Moja misia o živote slovenských misionárov a beseda s Jurajom

Drobným, terajším dramaturgom TV Lux, besedu s bývalým kaplánom Jozefom Novákom z príležitosti Roku zasväteného života, pravidelné Trojkraľové kultúrne podujatia, kde v začiatkoch hral Ondrej Kandráč so svojou partiou, spoluorganizovanie púte včelárov na Šenvizskú kalváriu, vykášanie okolo križovej cesty a chodníka na Vlčí dol a ďalšie.

Z vášho hlasu cítiť nadšenie, čo predpokladá asi ďalšie splnené výzvy.

Nuž nadviazali sme spoluprácu so Združením rodičov a priateľov školy (ZRPŠ) v Krivanoch s tým, že budeme aspoň raz ročne organizovať spoločnú návštevu niektorého pekného miesta v okolí. To sa nám už podarilo v uplynulej jeseni a to pochod cez Šenvizskú kalváriu, Náučný chodník sv. Martina až na Demjanku. Prostredníctvom združenia sme prispeli na kúpu varhanov do kostola, financovali sme montáž detského ihriska pri starej garáži, projekty na vzdelávanie detí v nemeckom jazyku, vybudovanie prístrešku pri kaplnke sv. Vendelína, financovanie rezbárskeho diela Betlehem pre farský kostol v Šarišských Dravciach.

Pri všetkom sa striedajú obdobia hibernácie (pokoja) s aktivitou. Je tomu tak aj pri činnostiach OZ?

Aj áno... a za najaktívnejší rok z môjho pohľadu môžem považovať rok 2015, preto sa k tomu vyjadrim podrobnejšie.

Vieme, že v našej obci máme pri kostole starú školu, ktorá dovtedy chátrala a slúžila na „pošidky“ mládeže pri alkohole. Keďže škola je majetkom Cirkvi, tak sme so súhlasom p. farára M. Senderáka skultúrnilí bývalú veľkú triedu, ktorú v minulosti navštevovali ešte naše staré mamy a otcovia, ale aj terajší štyridsiatnici tam čítali zo šľabikára. Združenie financovalo celú opravu bývalej školy a tešili sme sa na prvé stretnutie, ktorým bolo agapé na Bielu sobotu.

Podarili sa ďalšie akcie v súvislosti so starou školou?

Ďalšou veľkou a významnou duchovnou akciou bolo farské stretnutie mládeže. Keďže v tom roku bolo celoslovenské stretnutie mládeže v Poprade

P15, tak sme v spolupráci s obecným úradom, farským úradom a s otcom Jozefom Žvandom pôsobiacim na Katolíckej univerzite v Ružomberku zorganizovali stretnutie aj v Krásnej Lúke. Aj toto stretnutie čiastočne financovalo OZ Šenviž. Bol som veľmi potešený, keď som videl na záver stretnutia usmievavé tváre mládežníkov a prejav spokojnosti z tejto akcie. Organizátori prejavili ochotu pokračovať každoročne v týchto stretnutiach, avšak v nasledujúcich rokoch už na to nebola spoločenská vôľa. Škoda, lebo ak mládeži nebudeme ponúkať obecné či farské stretnutia takéhoto typu, tak im to budú ponúkať iní a nemusí to byť vždy užitočné.

Dočkala sa stará škola aj nejakých besied, či iných kultúrnych podujatí?

Pri príležitosti 720. výročia obce v júli 2015 v rámci trojdňového programu sme zorganizovali v starej škole besedu so správcom farnosti Marekom Senderákom a františkanom bratom Filipom zaujímavú besedu, ktorú spestril folklórny súbor Sosna.

Koncom roka 2015 sme pozvali na „pošidky“ do starej školy Ondreja Kandráča s mamou Monikou, keď sme si zaspomínali na folkloristu Milana Kandráča, ktorý by sa bol dožil 65 rokov veku. Boli to spomienky, ale aj posedenie pri speve a hudbe s Ondrejom a Monikou.

V starej škole združenie zorganizovalo viacero kultúrnych akcií - včelársky deň s odbornou prednáškou, beseda s o. Jozefom Žvandom o putí do Santiaga de Compostela, o histórii obce s historikom Jožkom Kušnírom, o pobyte v Ugande so Soňou Matijovou.

V roku 2016 si kresťanský svet pripomínal 1700. výročie narodenia sv. Martina. V starej škole sme sa oboznámili so životopisom svätca. Pán farár M. Senderák pri tejto príležitosti zorganizoval v starej škole pohostenie pri husacine – je známa legenda o tom, že sv. Martin nechcel, aby ho zvolili za biskupa, tak sa schoval medzi husi, ktoré ho potom vyzradili.

Zo spomínaného zaváňa obrovská spokojnosť, ale je to to pravé orechové? Či je niečo iné vašou väčšou srdcovkou?

V ostatných rokoch je mojou srdcovkou rozvoj

turizmu v Krásnej Lúke a okolí. Už som vyššie spomínal, že prvým krokom k rozvoju turizmu a zviditeľnenia obce hneď po vzniku združenia bolo vybudovanie Náučného chodníka k lokalite v chotári, kde sa nachádza chránená rastlina žltohlav európsky a žriedlá šmerdzačky – vajcovky.

Súčasťou náboženského turizmu je aj krížová cesta, ktorá bola postavená v roku 2006, ktorú dnes nazývame Šenvizská kalvária. Jedná sa o františkánsku podobu Krížovej cesty so 14 zastaveniami. Krížová cesta sa dostala aj do zoznamu z celoslovenského mapovania Miroslavom Lisinovičom: <https://lisinovic.blog.sme.sk/c/201658/Putovanie-po-slovenskych-Kalvariach-CXIV-Krasna-Luka.html>

Na vrchole kalvárie je kaplnka sv. Vendelína. Odtiaľ sú pekné výhľady na Levočské vrchy, pohorie Bachureň, Čergov, Stráže.

Náučné chodníky sú všade zvyčajne označené nielen pre domácich, ale aj pre iných turistov. Viem, že aj vám sa to podarilo...

Áno, a to v roku 2009 sme vyznačili žltou turistickou značkou trasu z Krásnej Lúky okolo krížovej cesty a kaplnky na vrchol Kňazova, ktorá turisticky spája Krásnu Lúku cez Spišsko-šarišské medzihorie s Lipanmi. Po tejto trase organizujú každoročne lipianski turisti jesenný beh do Lipian, potom jesenný turistický prechod Demjankou a tiež zimný prechod na bežkách.

V rámci náboženského turizmu sme spolu s obcou a spoločnosťou Dušana Matiju zrealizovali projekt Náučný chodník sv. Martina, ktorý turistov podrobnejšie oboznámi so životom biskupa sv. Martina z Tours. Na konci chodníka bude postavená pustovňa sv. Martina, kde sa bude možné zastaviť, posediť, porozjímvať. Tento chodník bude súčasťou turistickej trasy Krásna Lúka – Lipany.

Levoča či levočská hora je aj pre Krásnolúčanov miestom, kde každoročne putujú za tichom, modlitbou a v neposlednom rade aj za turistikou. Prezradíte nám o tomto mieste v súvislosti s turistikou aj niečo viac?

Levočské vrchy je osobitná kapitola, pretože táto oblasť sa stala od 1.1.1953 vojenským obvodom zvaným Javorina. Zrušením vojenského obvodu sa od

1.1.2011 naskytla možnosť na rozvoj turistiky. V prvej fáze levočskí turisti realizovali turistické značenie od Levoče cez Václavák až do Nižných Ružbách. V súčasnosti na podnet OZ Šenviž prebieha značenie trasy z Krásnej Lúky až na Václavák, čím sa spojí Krásna Lúka s Levočou. Výhodou je aj to, že na vrchole pod Čiernou kopou postavil Dušan Matija s partiou nadšencov výhľadňu, odkiaľ sa ponúkajú výhľady na horno-šarišský región (Branisko, Bachureň, Čergov, Stráže a časť regiónu Spiša Pieniny).

Máme šťastie, že smer natrafili na dobrého značkára p. Ernesta Rusnáka z Levoče, ktorý okrem značenia vybaví aj rôzne povolenia, na základe ktorých sa modrá turistická značka z Krásnej Lúky na Václavák dostane do turistických máp.

V rámci projektu Šariš ľudom sme dostali z Komunitnej nadácie Veľký Šariš finančnú podporu v sume 2 134 €. Z uvedených finančných prostriedkov, ale aj z podielu 2% darovanej dane zrealizujeme tento rok kompletne značenie z Krásnej Lúky na Václavák, s podporou obce Poloma a Bajerovce to bude značenie žltou značkou z uvedených obcí na výhľadňu. Aktuálne sa javí možnosť získať a umiestniť na Výhľadňu ďalekohľad.

Prečo toľko úsilia o rozvoj regionálnej turistiky?

V tomto období registrujeme, že celosvetový turizmus z dôvodu pandémie už nebude fungovať v takom rozsahu ako doteraz, takže nastáva čas viac sa venovať regionálnemu rozvoju turistiky a propagovaniu krás Slovenska.

K propagácii obce a turizmu v obci sme vydali leták Tip na výlet, ktorý sme umiestnili aj v kancelárii Oblastnej organizácie cestovného ruchu v Prešove. V neďalekých Lipanoch sme umiestnili pútač, ktorý láka turistov na návštevu Krásnej Lúky, konkrétne na Výhľadňu a Šenvižskú kalváriu. Obec i turistiku v regióne propagujeme aj prostredníctvom facebooku OZ Šenviž a tiež facebooku Krásna Lúka.

Naším cieľom je turistov v regióne aj udržať, a to si vyžaduje kvalitné služby vrátane ubytovania. Zdá sa, že aj v tomto sme na dobrej ceste, javia sa nejaké plány na realizáciu týchto služieb. Cez Krásnu Lúku by mala prechádzať Levočsko-čergovská magistrála. Kto sa vydá z pútnického mesta Levoča, mohol by

prenocovať v Krásnej Lúke, potom by pokračoval smerom na Čergovské pohorie, cestou by mohol zísť do ďalšieho pútnického miesta gréckokatolíkov do Lutiny alebo do turistického centra v Drienici, kde je bohatá ponuka ubytovania.

Ako sa ešte okrem spomínanej propagácii ľudia dozvedia o aktivitách a už spomínaných trasách?

Aktivity prebiehajúce v obci sme v minulosti propagovali cez príspevky v Katolíckych a Prešovských novinách. Najviac s propagáciou sa nám darilo v ostatnom čase cez rádio Slovensko, rádio Regina, rádio Lumen, facebook severovýchodoslovenska - Výhľadňa, facebook regionsaris (chodník sv. Martina), cez RTVS Televíkend.

Čo vás najviac teší?

Nemyslel som si, že v takej malej obci, akou je Krásna Lúka, je toľko ochotných ľudí, ktorí svoj čas venujú prírode, jej skrášľovaniu a potom aj propagácii prírodných krás.

V mene obecnej rady chcem vysloviť poďakovanie Dušanovi Matijovi a jeho partii, ktorí zveľaďujú Výhľadňu a jej okolie, vďaka ich nápadu je Výhľadňa čoraz viac navštevovaná nielen zo šarišskej strany, ale aj spišskej. Tiež Petrovi Štieberovi a jeho partii včelárov za aktivity týkajúce sa organizovania Púte včelárov. Všetkým dobrovoľníkom, ktorí sa poctivo venujú pri úprave krížovej cesty počas sezóny. Helenke Kormošovej, riaditeľke miestnej školy by som chcel poďakovať za to, že so svojím kolektívom inštalovali v kaplnke sv. Vendelína počas Vianoc Betlehem.

A čo dodať záver?

Mnohí z nás precestovali ďaleké kraje, navštívili sme Lurdy, Fatimu, Svätú zem, Medžugorie, Rím a ďalšie pútnické miesta. To by nás mohlo inšpirovať, aby sme zveľaďovali a využívali na duchovné povzbudenie naše najbližšie okolie – krížovú cestu, kaplnku sv. Vendelína, kaplnku Panny Márie na Výhľadni, pestovanie kultu sv. Martina z Tours. Chcel by som povzbudiť mladú a strednú generáciu k väčšej aktivite, lebo to, čo vybudujeme, je pre dobro nás všetkých. Rozvoj kultúry a športu a iné činnosti môžu pre naše spoločenstvo priniesť veľa osohu a potešenia.

Za rozhovor ďakuje: Mgr. Ľubica Matijová

AKTIVITY AJ KRÁSNOLÚCKYCH ŽIAKOV V ZŠ S MŠ ŠARIŠSKÉ DRAVCE

(Mgr. Ľubica Matijová, redakcia)

BIELA PASTELKA

Verejná zbierka Biela pastelka vznikla v roku 2002, takže už 20 rokov pomáha ľuďom so zrakovým postihnutím, teda nevidiacim a slabozrakým. Zbierku sme zrealizovali v septembri 2021 a výnos pokladníc (178,07 €) sme poukázali na Úniu nevidiacich a slabozrakých Slovenska.

SÚŤAŽ O NAJKRAJŠIU JESENNÚ VÝZDOBU

Zapojili sme sa do celoslovenskej súťaže o najkrajšiu jesennú výzdobu. Z 90 prihlásených škôl sa naša škola umiestnila na 9. mieste.

...NOVEMBROVÉ CHRÝZANTÉMY...

V novembri sme sa vybrali spolu na cintorín, položili venčeky, zapálili plamienok a pomodlili sa modlitbu na hrobch tých, ktorí sú nám blízki ...

LÁSKYPLNÉ MIKULÁŠSKÉ BALÍČKY

V decembri 2021 sme sa zapojili do celoslovenskej výzvy: Koľko lásky sa zmestí do škatule od topánok? Mikulášskymi balíčkami sme potešili aj seniorov v Úsmeve v Šarišských Dravciach. V každej škatuľke bolo niečo sladké, niečo na zahriatie a niečo od srdca.

SVÄTÝ VALENTÍN A VALENTÍNSKA POŠTA

Rozhodli sme sa na našej škole zorganizovať akciu s názvom „Valentínska pošta“. Každý sa mohol zapojiť tým, že vytvoril valentínsky odkaz (valentínku) a vhodil ju do škatule. Valentínky sme včas doručili práve na sviatok sv. Valentína tým žiakom, ktorým boli adresované.

SÚŤAŽ 5 PROTI 5

Žiaci 5. A a 5.B triedy mali v marci 2022 jedinečnú šancu vyskúšať si to. Súťažili proti sebe päťčlenné tímy. Atmosféra bola výborná a napínavá do poslednej chvíle. Nakoniec zvíťazili žiaci z 5.B triedy. Odovzdali sme im krásne ceny a odniesli si so sebou aj úžasný pocit z výhry.

ŠKOLSKÉ KOLO SÚŤAŽE HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

Súťaže sa zúčastnilo 19 detí z 2. – 9. ročníka.

V II. kategórii v prednese poézie sa na prvých dvoch miestach umiestnili žiačky z Krásnej Lúky:

1. Júlia Rita Novysedláková
2. Michaela Osifová

O VČELÁCH

Prišla jar a s ňou súvisí aj veľká zmena v prírode. To, čo sa zdalo v zime akoby mŕtve, nanovo oživa. Svet okolo nás sa rozzelenieva a zakvitne. Všetko kvitnúce v prírode potrebuje opel'ovačov, aby mohlo priniesť zrelé semeno pre rozmnožovanie a tiež úrodu pre človeka, aby život na zemi pokračoval a napredoval ďalej.

Je veľa opel'ovacieho hmyzu v prírode. Medzi najvýznamnejšie patrí včela medonosná. Odborníci sa domnievajú, že včela sa objavila už pred stotridsiatimi miliónmi rokov. Od tejto doby je svet kvitnúcich rastlín a včiel navzájom tesne prepojený.

Včela je dieťaťom slnka, pre svoj normálny život potrebuje teplo. Svojimi pohybmi upozorňuje svoje družky na zdroj potravy. **Kruhový tanec** je využívaný v prípade, že zdroj potravy je v blízkosti úľa. **Osmičkový tanec** používajú pátračky na odovzdávanie informácií o vzdialenejších zdrojoch potravy. Oba tieto tance závisia od aktuálnej polohy slnka. Život včiel je veľmi zaujímavý, ale aj užitočný pre prírodu a samotného človeka.

Najväčším úžitkom včiel je opel'ovacia činnosť. Je dokázané, že včelie produkty – **med, peľ, propolis, vosk, materská kašička, vzduch z úl'ového priestoru a včelí jed** majú liečivé účinky.

Je zároveň známe, že nejaké percento populácie má aj alergické reakcie na pichnutie hmyzom tiež aj včelou. Prvou pomocou u nás je skoro všade rastúci **skorocel kopijovitý**. Natrhané listy pomliaždime v dlani a šťavou potierame

postihnuté miesto. Na dlhší čas môžeme urobiť aj zábal. Veľmi dobre to účinkuje. Skúste to na akékoľvek pichnutie hmyzom.

V prípade väčších ťažkostí ako je opuch dýchacích ciest, zástava dýchania sa používa adrenalin podaný injekčne. Je to v prípade, keď vzniká anafylaktický šok, vtedy privoláme lekársku pomoc.

Včelárstvo je potechou ľudskej duše, podporuje zdravie a prináša pokoj. Sústredením sa pri práci so včelami všetky starosti sú akoby odložené. Človek takto kultivuje prírodu a zároveň aj svoje srdce a myšlienky. Tak aj včela prináša do svojho spoločenstva úžitok, porozumenie a pokoj.

Je vhodné a užitočné nájsť si čas a sadnúť si teraz v jari pod kvitnúci strom, na ktorom je plno včiel a načúvať tomuto lahodnému koncertu, ktorý prináša sústredenie a pokoj.

Nech ťa tieto drobné a slobodné bytosti naučia pokore a privedú k pokoji.

Pamätaj:

Včely nikomu nič neberú len rozdeľujú. A keď rozdeľujú bolesť, robia to pre tvoje zdravie.

Peter Štieber

predseda ZO SZV Krásna Lúka

včelie spoločenstvo

včelia kráľovná

VYSÁDZANIE LÍP NA CINTORÍNE

Rád by som začal slovami čínskeho príslovia: „Najlepší čas pre zasadenie stromu bol pred 20 rokmi. Druhý najlepšie je teraz.”

V našej obci sa nám v jeseni 2021 podarilo na pozemok nového cintorína zasadiť 43 líp. Svojou snahou a vypracovaním projektu získal Slovenský zväz včelárov finančné prostriedky vo výške 1950 € na zakúpenie týchto líp.

PodĎakovanie za pomoc pri vysádzaní patrí našim včelárom, vo veľkej miere pánovi Martinovi Bujňákovi, ktorý sa postaral o prípravu jám ťažkou technikou a rovnako pánovi Štefanovi Bujňákovi za dovoz maštalného hnoja. Sme radi, že sa tejto aktivity zúčastnili aj žiaci Základnej školy v Krásnej Lúke pod vedením pani riaditeľky Heleny Kormošovej.

Veríme, že to bol len začiatok našej cesty. V rámci podpory pestrosti a biodiverzity nášho okolia máme mnohé ďalšie odvážne nápady a plány.

Mnoho generácií pred nami si uvedomovalo dôležitosť vysádzania veľkých mohutných dlhovekých stromov v prírode. Dovolíme si tvrdiť, že dnes je to ešte dôležitejšie ako bolo v minulosti. Jednou z najdôležitejších vlastností týchto stromov, ktoré by sme mali využiť pre svoje dobro, je zachytávanie dažďovej vody v krajine.

Na záhradách našich otcov a dedov už bohužiaľ len veľmi málo, aj keď predsa nájdeme krásne dlhoveké jablone, či hrušky. Áno, aj ovocné stromy sú výbornou alternatívou dlhovekých drevín. Je však potrebné aby boli množené generatívne.

Je bohatší ako si myslí ten, kto na záhrade takéto poklady má. Preto prosím, nenahrádzajte ich modernými nízkokmennými druhmi stromov, ktoré ani zďaleka nemajú taký bohatý koreňový systém. Práve ten je pre našu prírodu nenahraditeľný v zachytení spadnutých zrážok.

Stále budú ľudia, ktorí stromy budú vnímať len ako zdroj neporiadku v podobe napadaného lístia ale v lete sa radi schladia v ich príjemnom tieni. My však môžeme byť hrdí na to, že zanechávame budúcim generáciám to najväčšie dedičstvo. Stromy, zdroj kyslíka, domov vtákov a raj pre včely.

Jozef Dzurus, včelár

KRÁSNOLÚCKY FUTBAL

Vážení športoví priatelia.

Futbal patrí medzi najobľúbenejšie a najrozšírenejšie kolektívne hry na celom svete. Prešiel zložitým vývojom a získal si popularitu všetkých vrstiev obyvateľstva vo väčšine krajín. Futbal kladie vysoké nároky na pripravenosť hráčov v oblasti pohybovej kultúry, v precíznosti ovládania lopty, v zvládnutí kolektívnych akcií, ale nesmieme zabudnúť aj na myslenie, pretože hráč sa musí rozhodnúť v momente sekundy. Nie je len fyzickou záťažou na človeka, ale čoraz väčšmi je zaťažovaná psychika hráča. Výrazne vplýva na telesný vývin, na upevňovanie zdravia, na zvyšovanie zdatnosti a odolnosti, upevňuje morálne a vôľové kvality človeka.

Dovoľte mi, aby som Vás poinformoval o futbalovom dianí u nás v Krásnej Lúke.

Po prestávke v sezóne 2018/2019, kedy sa futbal u nás nehral, sa v ďalšom ročníku nášmu A mužstvu znovu darilo a v konečnej tabuľke skupiny obsadilo 3.miesto. Boli sme nabudení úspechom, však ďalší, nie zle rozbehnutý ročník, prerušil Covid-19. Dohrávka už bola pre nás trápením a posledné 3 kolá sme prehrali.

Ročník 2021/2022 sa tiež pre Covid prerušil a nanovo sa začne 17.4.2022, pre nás domácim zápasom s Kojaticami, lídrom našej skupiny. Keďže sme v jeseni odohrali viac zápasov vonku, na jar hráme väčšinu zápasov doma. Aj keď sa nám veľmi nedarí, stále chceme futbal hrať a so ct'ou reprezentovať obec, v ktorej žijeme. Ročník ukončíme 12.6.2022 v Jarovniciach.

Viac radosti v trápení nám robia chlapi a dievčatá v kategórii U-13.

Prehrali len jeden zápas a so skóre 56:8 ovládli skupinu a majú našliapnuté do play-off súťaže. Naše, vlastne vaše deti, sa stali rešpektovanými futbalistami kategórie.

Po troch ročníkoch, kedy sa učili prehrávať čo najmenším rozdielom a každý

získaný bod bol pre nich výhrou, sa naučili vyhrávať. Vyhrávať ako tím, nie ako jednotlivci. Aj keď ich je málo, vedia zúročiť svoj talent a pretaviť ho v spoločný úspech. To sa odzrkadľuje v osobných štatistikách, kde máme dvoch hráčov medzi najlepšimi strelcami súťaže. Dávidko, ako ho voláme, strelil súperom 16 gólov. Ďalším strelcom je naša Majka, ako ju voláme. Áno je to dievča. Dievča, ktoré strieľa góly chlapcom. Doteraz ich strelila 14. Spolu s 15 gólovými prihrávkami to z nej robí nášho naj hráča. V obrane sú suverénmi Alex a Luky. Škoda len, že je nás málo. O kvalite chlapcov svedčí aj fakt, že 5 našich chlapcov hráva vyššie súťaže dorastu v Šarišských Dravciach, Toryse a Brezovici. U-13 začína turnajom 9.4.2022 v Kamenici.

Ďakujeme všetkým hráčom aj funkcionárom za reprezentáciu obce.

Všetci to totižto robia vo svojom voľnom čase a bez nároku na odmenu. ZADARMO aj napriek neprajníkom.

Prostriedky na činnosť FK, ktoré sa nevyčerpajú, sa vracajú do rozpočtu obce.

PS: Nekritizujte a nehaňte, radšej povzbudzte a keď chcete vedieť, čo to obnáša, pomôžte a skúste niečo v Krásnej Lúke vytvoriť.

PS 2: Čo je pre človeka lepšie - vysedávať v krčme pri poldecáku, v obývačke pri pive alebo zahrať si s deťmi napr. futbal na ihrisku, zasmiať sa, možno sa strápnúť alebo sa len tak pohrať s deťmi, pre ktoré sme vzorom? Odpovedzme si sami.

Nie je hanbou padnúť a prehrať, hanbou je nevstať a neskúsiť to znovu.

So želaním všetkého dobrého a s pozdravom

Peter Kandráč, FK Javorina v Krásnej Lúke

PUBLIKÁCIA "KRÁSNA LÚKA" V NOMINÁCII NA KNIHU ROKA PSK 2021

V tomto roku prebieha už 5. ročník čitateľskej súťaže Kniha roka PSK, ktorú vyhlásil Prešovský samosprávny kraj a Krajská knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove. Cieľom súťaže je najmä propagovať regionálnu literárnu tvorbu a oceniť kvalitné publikačné výstupy. Podmienkou je, aby bola nominovaná kniha spätá s Prešovským samosprávnym krajom. O víťazoch súťaže rozhodne odborná porota i čitatelia prostredníctvom poštového a internetového hlasovania.

Do nominácie za rok 2021 sa v kategórii odborná literatúra dostala aj kniha Krásna Lúka, prezentujúca bohaté dejiny našej obce. Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže za účasti predstaviteľov kraja a členov odborných porôt je naplánované v máji 2022. Po vyhlásení výsledkov bude verejnosti sprístupnená výstava nominovaných kníh najprv v Krajskej knižnici P. O. Hviezdoslava v Prešove a následne, ako putovná výstava v regionálnych knižniciach Prešovského samosprávneho kraja. Hlasovanie na webovej stránke spomínanej knižnice prebieha do 15. apríla, preto neváhajte našu knihu podporiť. Držíme palce.

redakcia

FOLKLÓRNY SÚBOR HARIŠKA

Ľudová hudba a tanec patria medzi neodmysliteľné súčasti našej bohatej duchovnej kultúry. Krásnu Lúku v minulosti reprezentovala folklórna skupina pod vedením Milana Kandráča, ktorá sa svojím znamenitým pásmom Krstiny predstavila dokonca aj v televízii.

Rozhodli sme sa nadviazať na tunajšiu dlhoročnú folklórnu tradíciu a založili sme Folklórny súbor Hariška. Jej členmi sú predovšetkým dievčatá vo veku od 10 – 18 rokov a súbor pôsobí pod umeleckým vedením Moniky Kušnírovej a Helenky Bujňákovej.

Sme presvedčené o tom, že v dnešnej dobe je veľmi dôležité vytvárať prirodzený vzťah k hodnotám, akým je ľudová kultúra, spev a tanec. Máme tu množstvo šikovných a nadaných mladých ľudí, ktorí potrebujú podporu a usmernenie pri rozvíjaní svojich talentov. Veľmi sa tešíme na to, keď budeme prezentovať bohaté ľudové tradície hornotoryského regiónu širokej verejnosti na festivaloch a kultúrno-spoločenských podujatiach v obci i regióne. Aj preto sme v spolupráci s OZ Šenviž vypracovali žiadosť o poskytnutie dotácie na výrobu tradičných krojov z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja.

Všetky dievčatá, ktoré majú záujem byť súčasťou súboru Hariška, radi privítame. Návky sú pravidelne v sobotu popoludní. Veríme, že sa vám budeme môcť predstaviť v plnej paráde už počas tohtoročných letných obecných slávností.

Mgr. Monika Kušnírová

OBECNÁ KULTÚRNA RADA ODŠTARTOVALA AKTIVITY V OBCI

Milí obyvatelia obce!

Prihovám sa Vám v mene Obcej kultúrnej rady, ktorá vznikla na podnet p. starostu za účelom vytvorenia koncepcie kultúrneho rozvoja obce. Obecná rada pozostáva z nás - Šenvižanov, ktorým dlhodobu záleží na budúcnosti tejto obce. Tiež pozostáva z členov, ktorí hoci nie sú momentálne obyvateľmi tejto obce, ale ich korene siahajú do Krásnej Lúky, alebo by si už aj zaslúžili byť obyvateľmi našej obce, pretože sa zaslúžili za jej rozvoj svojimi nápadmi, obetavou prácou a prejavenu chuťou do mimoškolských obecných aktivít.

Členmi tejto rady je tunajší tím učiteľov a vychovávateľov ZŠ s MŠ Krásna Lúka: Mária Bakoňová, Jana Slamená, Erika Koľová, Kristína Smetanová, Lenka Strelcová a Helena Kormošová. Ich spoločným znakom je chuť do práce a radosť pracovať v tíme.

Veríme, že obdobie opatrení už máme za sebou a nastal čas plánovať aktivity, ktoré budú ľudí spájať, vzájomne obohacovať a hlavne kultivovať osobnosti v každom veku. Nastala doba, kedy je budovanie vzájomných vzťahov potrebné viac ako soľ, pretože najväčšou biedou je to, ak generácie nebudú vedieť odovzdať lásku a ich deti nebudú empatické. Preto nech nás robí šťastným to, čo dávame a nie to, čo dostávame.

V nasledujúcich príspevkoch Vám bližšie priblížime jednotlivé plánované aktivity a podujatia, ktoré vám ponúkame v rámci obce.

1. OBECNÁ A ŠKOLSKÁ KNIŽNICA

V mesiaci marec, ktorý je venovaný knihám, naša škola v spolupráci s obcou presunula obecnú knižnicu na pôdu školy, a tak obnovila jej chod pod vedením miestnej pani učiteľky Mgr. Jany Slamenovej. Knižnica bola obohatená o nové výtlačky a v najbližšej dobe očakávame aj cudzojazyčnú literatúru. Prvými čitateľmi, ako inak, boli práve naši žiaci. Od mája bude knižnica otvorená pre všetkých obyvateľov obce a otváracie hodiny vám budú oznámené prostredníctvom obecného rozhlasu a cez facebookovú stránku „Mladý Krásnolúčan“. V prípade, ak máte doma knihy, pre ktoré už nemáte miesto a mohli by ešte zaujať a potešiť iných, môžete ich darovať obcej knižnici.

Projekt s názvom: „Čítajte mi, počúvam!“ je ďalšou aktivitou zameranou pre mamičky na materskej dovolenke a ich ratolesti. Myslíme si, že čítanie a vzťah ku knihám je potrebné budovať už od útleho veku, a preto naša knižnica sa rozhodla zriadiť pravidelné čitateľské dopoludnie pre najmenších, ktorí ešte nenavštevujú ani materskú školu a aj ich mamičky by sa rady chceli spoločne stretnúť a vzájomne si spríjemniť chvíle. Môžete sa tešiť na príjemné tóny klavíra, čarovný príbeh, hry s rovesníkmi a sladkú sušienku. O čase a mieste konania Vás budeme informovať v miestnom rozhlase, ako aj cez facebookovú stránku „Mladý Krásnolúčan“.

Jana Slamená

2. ANGLICKÝ JAZYK V NAŠEJ OBCI

Od mesiaca máj pozývame všetkých školopovinných (od 1. roč. ZŠ až po 4. roč. SŠ), ktorí majú záujem zdokonaľiť sa v anglickom jazyku do ZŠ s MŠ Krásna Lúka, kde Vám budú ponúkané bezplatné kurzy, realizované tunajšou učiteľkou Mgr. Janou Slamenou. Kto má záujem o takýto druh vzdelávania, prosím prihláste sa cez facebookovú stránku „Mladý Krásnolúčan“. Stačí poslať súkromnú správu, kde uvediete: „Mám záujem o doučovanie angliny, meno, školu a ročník.“ Nahlasovať sa môžete do 24. apríla 2022. Následne vám bude oznámený termín spoločného stretnutia. Na prvom stretnutí sa podľa úrovne znalosti anglického jazyka vytvoria skupiny, v ktorých budú záujemcovia pracovať.

“Nemusíš sa báť, máš príležitosť, využi ju a prihlás sa!”

Jana Slamená

3. Ahoj, mladý Krásnolúčan.

Som členkou kultúrnej rady v Krásnej Lúke, ktorá sa okrem iného chce venovať aj nám, mladým a všetkému, čo mladých zaujíma. Chceme efektívne tráviť voľný čas, plniť Tvoje záujmy a ponúkať Ti rôzne aktivity. V kultúrnej rade zastupujem hlas mládeže, a preto mi dovoľ, aby som sa Ti prihovorela. Záleží nám na Tebe! Čo Ty a kino pod hviezdami?

V spolupráci s kultúrnou radou a DHZ Krásna Lúka Ti ponúkame a organizačne zabezpečíme kino pod hviezdami a zároveň budeš mať možnosť vstúpiť aj do Mobilného planetária. Ide o najnovšiu zábavno-vzdelávaciu cestu za poznáním. Sféricový projekčný systém vnútri mobilnej kupoly ponúka jedinečný 360° pohľad. Filmy zahŕňajú širokú škálu oblastí - fyziku, živú prírodu, zem aj vesmír, techniku atď. Ocitneš sa v zázračnom priestore a budeš mať pocit, že si priamo pod hviezdou oblohou, či na dne oceánu, poodhalíš tajomstvá sveta stromov, preskúmaš nekonečný vesmír, pôvod života alebo podnikneš výpravu dovnútra ľudského tela. Nadizajnujeme Ti program na mieru, podľa vekovej kategórie, ako aj podľa Tvojich záľub. Budeš mať možnosť zahlasovať za film, ktorý Ti bude najviac vyhovovať. Chceš zažiť tie výnimočné pocity, jedinečné filmy a neuveriteľný 360° stupňový pohľad? Doprajeme Ti nezvyčajný zážitok a premeníme ihrisko na full dome relax zónu. Pozývam Ťa na cestu objavovania a nezabudnuteľných zážitkov. Tak pridáš sa?

Záleží nám aj na Tvojom názore a Tvojich potrebách a nápadoch, ako a čím spojiť nás mladých. Chceme, aby si nám práve Ty, bez akéhokoľvek posudzovania pomohol a napísal nám, čo ti v našej obci chýba a čo by Ťa potešilo. Každý slušný návrh má u nás otvorené dvere. Diskozábava je tiež na našom zozname. O všetkých plánovaných aktivitách sa dočítaš na novo vytvorenom facebookovom profile „Mladý Krásnolúčan.“ Tak neváhaj a napíš mi na môj email: kmetanova5@gmail.com alebo mi zazvoň na dvere.

Všetci sú vítáni 😊 !

Kristína Smetanová, Mária Bakoňová

4. ČO EŠTE PLÁNUJEME - Z KAŽDÉHO ROŽKA TROŠKA

Spolupráca s OcÚ, DHZ, ZŠ s MŠ Krásna Lúka a OZ Šenviž, Ranč na Zlatej hore

- Čistenie miestnych studničiek, prednáška DHZ o ochrane života a zdravia, prevencia pred požiarom atď.

- Veľká noc v Kaplnke sv. Vendelína

V spolupráci s rodičmi žiakov ZŠ s MŠ Krásna Lúka pripravujeme aktivitu: „Veľká noc očami detí“. Miestny stolár Peter Kušnir vyrobil kríž, ktorý bude umiestnený do Kaplnky sv. Vendelína.

Učiteľia dotvorili interiér kaplnky, ktorý bude k dispozícii turistom, pútnikom, okoloidúcim a všetkým, ktorí chcú načerpať duchovnú silu na Šenvižskej kalvárii a zároveň pokochať sa okolitou prírodou. Nezabudli sme ani na poštovú schránku, umiestnenú na kaplnke, kde môžete písať svoje návrhy.

- Vystúpenie p. Gizky Oňovej v miestnom Kultúrnom dome dňa 19.6.2022

- Hasičský ples plánovaný na 1.10.2022

- Šenvižské dni“ plánované na 10.7.2022

- „Farmársky deň detí“ – letné obdobie

Spolupráca s miestnymi včelármi

- Prednáška o živote včiel pre deti z obce

- Praktické ukážky prác súvisiacimi so včelami

Spolupráca s OBČIANSKYM ZDRUŽENÍM – OTCOVA CINGALKA

- Opätovné spustenie „Gazdovského dvora“ pri škole za účelom prezentácie ľudových zvykov a tradícií, chovu domácich zvierat atď. v spolupráci s miestnou farmou: Ranč na Zlatej hore a s Roľníckym družstvom Plavnica

- Zbierka starodávnych predmetov za účelom ich prezentácie pre deti a verejnosť (ak má niekto tradičné starodávne predmety, ktoré sa chystá vyhodiť, spáliť nech ich radšej ponúkne škole, ktorá ich dokáže efektívne prezentovať)

- Realizácia výstavy starodávnych predmetov, priblíženie života našich predkov

- Umiestnenie detských rozprávko - náučných značiek na turistický chodník k Čiernej kope.

Spolupráca s JOZEFOM DZURUSOM – miestnym ovocinárom

- Prednášky o odbornej starostlivosti o dreveniny

- „Zasad' ovocný strom pre svoju rodinu“ - obecno-školský projekt

Helena Kormošová

Dúfame, že z ponúkaných aktivít si vyberiete a týmto prispejeme k aktívnejšiemu životu v obci.

Obecná kultúrna rada

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU KRÁSNA LÚKA

Drahí naši Krásnolúčania, som jednou z vás a píšem o našej obecnej škole, našich absolventoch, ale aj nasledovníkoch, novej generácii, s ktorou sa dennodenne stretávam.

Tento rok je pre mňa jubilejným rokom, pretože na tejto škole učím dvadsiaty rok, a preto mi dovoľte trochu zaspomínať, ale aj bilancovať. Keď som nastúpila na túto školu, starostom obce bol Ing. Vendelín Kušnir, ktorému týmto ďakujem za prijatie a prejavenu dôveru. Základná škola mala v tom roku (2002) 54 žiakov a zápasili sme s priestormi na vyučovanie. Tento školský rok má škola 18 žiakov, čo je trikrát menej, a aj priestorov máme dosť, len detí je málo. Tak to v živote býva, stále chceme to, čo nemáme.

Od prvej chvíle som sa snažila deti vzdelávať pre život, vštepovať im hravou formou vedomosti, viesť k zodpovednej práci, myslieť prakticky, žiť v spoločnosti, vnímať jeden druhého, vychovávať k pravým hodnotám, ale hlavne mať vzťah k svojej obci. Preto je potešujúce, keď vidím dospelých ľudí, ktorých som videla nesmelo sedieť v prvom ročníku, ako teraz robia dobré meno našej obci. Jednou z nich je Kristínka Smetanová, naša praktička, moja bývalá žiačka a naša členka kultúrnej rady. Je milé počuť od nej vetu, ktorú adresovala počas praxe v triede: „Deti, ja keď som chodila do školy, p. riaditeľka nám robila pomôcky, „zlepšováky“ ako si zapamätáť, kde sa píše aké i. A do dnešného dňa si to pamätám a pomáha mi to.“ Toto je pre mňa spätná väzba, že má zmysel venovať sa deťom. Taktiež chlapci dobrovoľníci, ktorých vnímam okolo seba, majú v sebe zakorenený vzťah k práci a obetavosť pre iných. Napríklad: Ridillovci, Kandráčovci „spod kapličky“, Tomáš Janič, Patrik Bača, Peťo Novysedlák, Jožko Dzurus, všetci Novysedlákovi, Bujňákovci, Marušovci, Dušan Matija a jeho partia – udržiavateľa Čiernej kopy a ostatní, ktorých nosím vo svojom srdci a mám z nich radosť. Sú to naši občania, ktorí prispievajú k chodu našej obce svojou nezištnou prácou. Nezabúdajú odkiaľ vyšli a kam patria. Nikdy nepovedia nie, ak niečo potrebujem. Dokážu prejsť úctu a hlavne stali sa z nich zodpovední ľudia, mnohí z nich s vysokoškolským vzdelaním, ktorí robia to, čo ich baví. Veľkú radosť mám z Adriána Nehily, nášho školského harmonikára, domáceho remeselníka. Je veľmi všestranný a pracovitý. Ale aj mnohí ďalší dosiahli veľa úspechov v rôznych oblastiach. Ale o tom sa viac dozvieme v prílohe tohto Občasníka.

Rada spomínam na zimy plné snehu, počas ktorých Jakub a Daniel na malých detských fúrikoch vyčistili celý chodník do školy s takou chuťou a nasadením, že bola radosť na nich pozeráť. Neviem, či vôbec mali rukavice, ale zvládli to úplne sami, bez pokynov učiteľa. Nikdy nezabudnem na Veľkonočný pondelok s tradíciami našich predkov, kam sa zapojili pomaly všetky deti našej dediny. S takou radosťou sme spievali, oblievali. Pamätáte sa na to? Dominika, Tamarka, Peťa, Dorotka, Marianka, Maruško, Peťko, Majko, Paľko, Ferko, Milanko, Gabika, Soňka, ... Áno, v mojich očiach budete stále mať žiaci. Nezabudnuteľné chvíle pre mňa boli, keď náš Peťo harmonikár začínal, ako samouk, hrať na školskej harmonike Kohútik jarabí. A teraz je z neho regionálny zabávač. Ján, tvoje rozhovory o rôznych plemenách zvierat či chove oviec mi spríjemňovali nekonečné hodiny prírodovedy. Čo dodať? Vypracovali ste sa na úspešných ľudí, ktorí robia to, čo ich baví. A hlavne, ostali ste ľuďmi pri zemi. Možno niektorí sa iba hľadajú, ale verte, že dôležité je nájsť to, čo nám robí radosť. Život nie je len o tituloch, vysokých postoch, ale o tom, čo naozaj ty chceš, čo dokážeš ty sám, najlepšie ako vieš a robí ti to radosť.

V praxi sa stretávam často s paradoxom, že žiaci, ktorí patrili v škole k priemerným, sú v živote úspešnejší než čisti jednotkari. Dari sa im v práci aj v súkromí. Hoci v detstve nepripisovali vzdelaniu veľký význam, v dospelosti dokázali došudovať potrebné veci a dohnáť, čo zameškali. Okrem toho majú v sebe kus odvahy a všetko robia s ľahkosťou. „Každý je génus. No ak budeme posudzovať rybu podľa jej schopnosti šplhať sa na strom, strávi zvyšok života v presvedčení, že je neschopná.“ To je známy výrok Alberta Einsteina, ktorý nebol nadaným dieťaťom a do šestnástich rokov jeho života nič nenaznačovalo tomu, že z neho vyrastie fyzik našich čias. Aj jeho učiteľ vraj nad ním mával rukou, vysloviac sa, že sa nikdy ničomu nebude venovať. Je tu možno ešte jedno vysvetlenie tohto zvláštneho „trojkárskeho“ javu. Priemerní žiaci idú po povrchu – pamätajú si iba podstatné veci, nie sú takí usilovní, aby sa venovali detailom. No ak to premenia na svoju prednosť a v živote si nájdú jednu oblasť, do ktorej sa poriadne zahryznú, sú z nich odborníci so širokým rozhľadom a s hlbokými vedomosťami vo svojom odbore.

Dnešná doba je typická mnohými zmenami: preceňovanie materiálnych hodnôt, stále väčšia závislosť na technike, rastúca bezohľadnosť a odcudzenie, stále viac opustenosti a anonymity. Každému je zrejme, že je potrebné nájsť nové cesty, ak sa ľudstvo nemá samo vrhnúť do priepasti. Používaním techniky došlo k zmene skoro všetkých dovtedajších hodnôt.

Vzhľadom na tieto skutočnosti je dnes výchova detí ťažšia ako kedykoľvek predtým.

Všetky tradície sa odhodili ako staromódne. Ak bol človek predtým súčasťou kolektívu akým je veľká rodina, cirkev či národ a bol od nich závislý, dnes nemusí byť takýmto štruktúrami viazaný. Môže si sám vystačiť a pestovať individualizmus, ktorý tu doteraz nebol. Avšak rovnako môže byť uprostred takejto spoločnosti zabudnutý a žiť sám v izolácii. Ak sme sa predtým chceli hrať spoločenské hry, potrebovali sme

na to spoločnosť a museli sme sa dohodnúť s minimálne jedným spoluhráčom. Dnes máme na to virtuálneho spoločníka. Počítač je mi k službám, plní moje priania, neodvráva, nenahnevá sa, keď som k nemu hrubý. Jediné, čo potrebujem, je vedieť ho ovládať – a to vie dnes už každé dieťa. Nemusím ho však poznať ani ho riešovať. Toto je najväčší problém dnešnej doby.

Verím, že dnešní rodičia sa snažia o uvedomelú výchovu svojich detí a že sú si vedomí svojej zodpovednosti a vedia, že ich deti dneška sú dospelými osobami zajtraška. Verím, že vedia, že deti získavajú zložitú dedičstvo a musia byť silné, aby ho pretavili k niečomu lepšiemu – vyrastajú totiž v dobe, kedy je boj zničujúcich síl so životom povznášajúcimi silami obzvlášť silný. Deti preto potrebujú na tejto ceste dobrú výzbroj:

- schopnosť rozlišovať medzi dobrým a zlým,
- citlivosť,
- tvorivé myslenie, aby vedeli vytvárať nové životné scenáre,
- logiku srdca, aby sa vedeli rozhodovať ľudskejšie ako počítač,
- silnú vôľu a schopnosť znášať záťaž, tiež pripravenosť prekonávať krízy a nedostatok bez znechutenia,
- optimistický životný postoj,
- úctu k stvoreniu,
- pripravenosť otvorene vyjadriť svoje pocity, schopnosť statočne znášať medziľudské konflikty, vedieť sa zmieriť a byť solidárny,
- schopnosť vedieť milovať, to znamená mať druhých rád ako seba,
- vyžadovať pre seba len toľko slobody, aby to neškodilo druhým. Sloboda jedného by mala končiť tam, kde začína nesloboda druhého. Sloboda bez lásky a zodpovednosti voči ostatným totiž vždy vyústi do asociálneho správania.

Keď sa pýtali ľudia, ktorí patria k špičke vo svojich vedných odboroch, na čom je založený ich úspech, zhodne tvrdili, že na vytrvalosti, pracovitosti, svedomitosti, kreativite a schopnosti tvrdo pracovať. Naučíme vytrvalosti benevolentnou výchovou? Zrejme ťažko. A čo pracovitosti, svedomitosti? Stačí rešpektovať vo výchove osobitosť dieťaťa v jeho jedinečnom správaní alebo treba vytvárať tlak na to, aby si zvyklo prekonávať prekážky a vykonávať veci, ak treba, aj prekonaním svojej lenivosti?

Aj my, dnešní rodičia, robíme veľa chýb rovnako, ako ich robili aj naši rodičia. To nás ale nemôže odstrašiť. Bez chýb nemôžeme napredovať. Bez problémov nie je riešenie. Ale vnímajme svoje deti, pozorujme, ovplyvňujme a hlavne nedovoľme, aby nám virtuálny svet, plný nezmyselných hier, vychovával bezcitné deti. Pomôžme im objavovať ich talenty, nadania. Ponúkajme im zmysluplné a hodnotné aktivity na trávenie voľného času, pretože život je o ľudoch, o ich spoločne strávených chvíľach, o priateľoch, rodine a o všetkom, čo s tým súvisí. Aj o našej malej obecnej komunite.

Je dôležité, aj u nás učiteľov, tak ako aj u vás rodičov, starých rodičov, hľadať v svojich deťoch potenciál a hlavne byť nároční na svoje deti. Nehľadáme v dieťati absolútne poslušnú bytosť, ale človeka s víziou svojej budúcnosti.

Prajem Vám požehnanú Veľkú noc 2022 a sviatky nech sú pre vás zážitkom!

Helena Kormošová

POZDRAV OBČANOM KRÁSNEJ LÚKY

Chcem sa vám prihovoriť ako novozvolený kontrolór vašej obce. Prihlásil som sa do vyhláseného výberového konania, ktoré zverejnil obecný úrad na svojej internetovej stránke. Toto výberové konanie sa už konalo na druhýkrát. Prvé bolo neúspešné, pretože sa nik neprihlásil. Do druhého výberového konania sme sa už prihlásili dvaja uchádzači o túto funkciu. Ja a ešte jeden uchádzač z Prešova. Bol som zvolený do tejto funkcie a ďakujem aj touto cestou poslancom obce Krásna Lúka za prejavenie dôvery. Budem sa snažiť túto dôveru nesklamať. Uviedol som, že do výberového konania sme sa prihlásili dvaja uchádzači zvonku. Je možno na škodu, že sa neprihlásil nik z vašej obce. Je zvykom pri takýchto výberových konaniach uprednostniť domáceho uchádzača. Aj ja osobne, ak by zvíťazil v takomto výberovom konaní nejaký občan či rodák z Krásnej Lúky, tak by som to rešpektoval. Ale napriek tomu, že ja nie som z tejto obce, bývam v Spišskej Belej, budem sa snažiť tejto vašej peknej a zaujímavej obci, v rámci svojich možností, pomôcť aspoň svojimi radami a postrehmi. Predtým som veľa o vašej obci nevedel. Spomínam si na Krásnu Lúku len v súvislosti s rodiskom vášho v súčasnosti slávneho rodáka Ondreja. Už pri príprave na výberové konanie som si prezrel na internete dostupné informácie o vašej obci. A zistil som, že je to zaujímavá obec so svojou históriou a s peknou prírodou v okolí. Na internetovej stránke vašej obce je veľa informácií a tiež aj fotogaléria. Pozrel som si letecké zábery obce, folklórne slávnosti, včelársky deň, sokoliarov medzi deťmi, Šenvižskú kalváriu, výhľadnu na Čiernej kope a iné.

Už na prvom zasadnutí obecného zastupiteľstva som sa dozvedel veľa o živote vo vašej obci, o perspektívach ďalšieho rozvoja, ale aj o najväčších problémoch pri spravovaní obce. Hovorilo sa o oprave lávky cez potok, o problémoch s vysporiadaním obecných komunikácií, o problémoch s kanalizáciou, s dažďovou vodou atď. Najväčšie riziko pre budúcnosť vo vašej obci je pokles počtu obyvateľov. V minulom roku sa tu narodilo 8 detí a tiež 8 občanov zomrelo. Prísťahovali sa dvaja, ale odsťahovalo sa až 14 občanov. Pokles počtu obyvateľov nemá dobrý vplyv ani na hospodárenie obce. Klesajú príjmy obecného úradu. To čo obec dostáva od štátu prostredníctvom podielových daní je naviazané na počet obyvateľov. Čím menej obyvateľov tým nižšie príjmy do obecného rozpočtu. Problémy má aj škola v obci z dôvodu nižšieho počtu žiakov. Dotácie zo štátneho rozpočtu pre školu sú tiež naviazané na počet žiakov. Čím je ich menej, tým menej peňazí dostáva aj škola. Ale obecný úrad má pripravené riešenia, ako postupne zvyšovať počet obyvateľov. Pripravuje sa výstavba nájomných bytov. Pripravujú sa lokality na výstavbu rodinných domov. Aj občania môžu pri tomto pomôcť. Najväčší problém je s voľnými pozemkami na výstavbu. Ak by občania, ktorí sú majiteľmi pozemkov v obci a ich nevyužívajú, ak tieto pozemky ponúknu na predaj obci, môžu veľmi pomôcť. Pomôcť nielen obecnému úradu, ale pomôcť predovšetkým ďalšiemu rozvoju obce. Správne bolo konštatované v Šenvižských novinách 2/2019: „Čo zostane z pozemku, keď sa tu nebudú rodiť deti, keď zanikne škola, keď obec zostarne až vymrie? Iba kus poľa alebo lúky, o ktorý sa nebude mať kto starať. Až úplne stratí svoju hodnotu.“ Verím, že sa podarí poslancom a obecnému úradu zrealizovať svoje plány v oblasti výstavby a že sa podarí opätovne zvyšovať počet obyvateľov Krásnej Lúky.

Aj názov tejto obce vyvoláva dojem, že je to pekný kraj. Pri pohľade na okolitú prírodu si myslím, že je to správny názov obce. Želám všetkým občanom pokoj a pohodu. Želám veľa úspechov aj poslancom obce a aj obecnému úradu, aby sa ich činnosťou podarilo prispieť k spokojnosti obyvateľov a návštevníkov tejto obce.

*Ing. Vladimír Matfiak, Spišská Belá,
kontrolór obce*

PÔSTNA PÚŤ 2022 V MEDŽUGORÍ

(PhDr. Mária Matijová)

V termíne 6.3.2022 – 12.3.2022 sa konala farská púť do Medžugoria, ktorú viedol duchovný správca našej farnosti, o. Michal Paľovčík, so svojimi ďalšími tromi spolubratmi – kňazmi. Zúčastnili sa jej nielen naši farníci a občania našej obce Krásna Lúka, ale aj pútnici z iných okolitých obcí a miest. Z celkového počtu 98 pútnikov, rozdelených do dvoch autobusov, sme vytvorili jednu veľkú duchovnú rodinu.

Medžugorie je nazývané miestom milosti, na ktorom už vyše štyridsať rokov v tomto hercegovinskom mestečku svedčí šesť vizionárov o prítomnosti Panny Márie, ktorá sa zjavuje svetu ako „Blahoslavená Panna Mária“ - Kráľovná pokoja. Je to Máriina krajina, miesto, kde sa nebo dotýka zeme a tiež Máriina škola, v ktorej nás vyzýva na modlitbu, pôst, obrátenie.

Dni, ktoré sme mali pred sebou, boli plné bohatého duchovného programu. Dozvedeli sme sa, že farnosť Medžugorie sa nachádza v Hercegovine, na 43. rovnobežke – ako Assisi. Medžugorie má slovanský pôvod a označuje oblasť medzi dvoma horami, o ktorú sa pastoračne starajú kňazi hercegovinskej františkánskej provincie Nanebovzatia Panny Márie.

Počas našej púte sme navštívili miesta, ktoré sú zároveň dôležitými miestami modlitby:

Kostol sv. Jakuba je zasvätený sv. apoštolovi Jakubovi – ochrancovi pútnikov. Pri farskom kostole bol v r. 1989 postavený vonkajší oltár a neskôr postupne aj modlitebné priestory, ktoré sú miestom stretávania sa a modlitieb miliónov pútnikov z celého sveta.

V okolí kostola sa nachádzajú modlitebné priestory. Sú to:

- a) Kaplnka poklony:** priestor na tiché poklony Ježišovi pred Najsvätejšou sviatosťou Oltárnou.
- b) Socha Kráľovnej Pokoja:** postavená v r. 1987 na námestí pred farským kostolom, dielo Dina Feficija z Talianska, socha sa stala symbolom chrámu.
- c) Spovednice:** vďaka zjaveniam Matky Božej sa Medžugorie stalo miestom zmierenia, ktoré sa prežíva najmä vo sviatosti svätej spovede. Je vybudovaných

64 spovedníc, v ktorých majú veriaci každý deň príležitosť zakúsiť Božie odpustenie a pokoj.

d) Socha sv. Leopolda Bogdana Mandiča: je bronzová, postavená bola v r. 1998, sv. Leopold Mandič je ochrancom spovedníkov.

e) Drevený kríž: nachádza sa na severozápadnej strane kostola, je to miesto pre tichú modlitbu, tu môžu pútnici zapáliť svoje posvätené sviece za svojich blízkych žijúcich, či zosnulých.

f) Socha Vzkrieseného Krista: bola postavená na Veľkú Noc v r. 1998, je to bronzová socha, dielo slovinského sochára Andreja Ajdiča.

g) Žltá dvorana: bola vybudovaná na modlitbové strečovanie pútnikov, na prednášky, modlitbové stretnutia a konanie medzinárodných seminárov. Má 800 miest na sedenie.

h) Cintorín Kovačica: je tu pochovaný páter Slavko Barbarič a páter Križan Galič.

i) Ružencová záhrada – tajomstvá svetla

Na tieto modlitbové miesta sme sa vracali kedykoľvek vo voľnom čase a ostávali sme v tichej modlitbe.

Nasledovala púť na dva dôležité kopce v Medžugorí, ktoré túži navštíviť každý pútnik. V skupine sme sa vybrali najprv na Podbrdo, ktorý je menej fyzicky náročný. Je to miesto zjavenia sa Panny Márie.

PODBRDO

Na tomto vrchu sa zjavila Panna Mária 24. júna 1981, s dieťaťom v náručí, potom pod krížom. Strmá cesta vychádzajúca od domov vedie k miestu, kde sa odohrali prvé zjavenia. Mária si pre svoje zjavenia vybrala Podbrdo, pozoruhodné miesto pokryté krovím a kameňmi. Na tom mieste sa deje duchovná transplantácia, Panna Mária si berie naše kamenné srdce a ukladá ho na Podbrde a nám dáva nové srdce - takto sa nám v modlitbe cestou na kopec prihovárali naši kňazi.

Pozdĺž tejto cesty umiestnili v roku 1989 bronzové reliéfy zobrazujúce tajomstvá radostného a bolestného ruženca. Tie sme sa aj my modlili cestou na miesto

zjavenia. V júni 2002 boli umiestnené na ceste z Podbrda smerom k Modrému krížu bronzové reliéfy predstavujúce tajomstvá slávnostného ruženca. V súčasnosti je celá cesta vďaka osvetleniu prístupná i v noci. Slávnostný ruženec sme sa modlili pri zostupe z Podbrda.

Priamo na mieste zjavenia bola na počesť 20. výročia zjavení umiestnená **socha Kráľovnej pokoja**, ktorá bola vymodelovaná podľa modelu sochy nachádzajúcej sa na nádvorí pred kostolom. Miesto zjavenia znamená pre pútnikov stretnutie s Pannou Máriou, našou Mamou prostredníctvom osobnej modlitby a modlitby sv. ruženca. Tu, pri nohách Panny Márie, sme seba a svoje rodiny spolu s našimi kňazmi zasvätili Panne Márii. Cestou na náročnejší kopec Križevac, sme sa modlili krížovú cestu.

KRIŽEVAC

Vrch nad Medžugorím vo výške 520 m, na ktorom farníci v roku 1933 postavili 8,56 m vysoký oceľovo-betónový kríž, na ktorom je nápis: „Ježišovi Kristovi, Vykupiteľovi ľudstva, na znak svojej viery, lásky a nádeje, na pamiatku 1900. výročia Ukrižovania Krista.“ Do priesečníka ramien kríža vložili sväté relikvie prinesené z Ríma – kúsok kríža, na ktorom bol ukrižovaný Ježiš. Slúži sa tu sv. omša na sviatok Povýšenia sv. Kríža. Od začiatku zjavení Matky Božej sa tu začala modliť Krížová cesta. Jednotlivé zastavenia boli spočiatku označené drevenými krížmi a v r. 1988 boli postavené bronzové reliéfy, diela talianskeho maliara a sochára Carmela Puzzolu, na prosbu jeho priateľa, bratra Slávka Barbariča.

Križevac pre pútnikov znamená pozvanie k stretnutiu s Ježišom v Jeho utrpení a k objavovaniu Jeho lásky. Nachádza sa tu aj **Pamätník fra Slavka Barbariča**, medžugorského farára, ktorý tu pôsobil. Je to bronzový reliéf, vsadený do kameňa. Umiestnili ho na tomto mieste v r. 2001. Na tomto mieste odovzdal dušu do Pánových rúk dňa 24.11.2000, keď sprevádzal pútnikov pri modlitbe na Križevac. Zotrvali sme tu v tichej modlitbe.

Naša púť v Medžugorí pokračovala ďalej aj na tieto miesta:

Cenacolo: v preklade znamená Večeradlo, založila ho sestra Elvíra Petrozziová, je to medzinárodná komunita, v ktorej sa liečia narkomani bez pomoci liekov, pomáha konkrétnym ľuďom v ich konkrétnych zložitých situáciách, ktoré vyplývajú z ich závislosti od drog. Hlavnou terapiou je osobný vzťah s Ježišom a cestou uzdravenia je modlitba, práca a vzájomné priateľstvo. Chlapci z komunity Cenacolo s radosťou prijímajú pútnikov a podávajú im svedectvo o svojom obrátení a oslobodení od závislosti. Aj my sme mali možnosť zažiť svedectvá dvoch chlapcov zo Slovenska. Komunita má najvyššie percento úspešnosti liečenia zo všetkých inštitúcií tohto druhu na svete.

Majčino selo: po slovensky Matkina dedinka, je zariadenie, ktoré slúži na výchovu a starostlivosť o opustené deti a siroty. Vzniklo v roku 1993 ako priama reakcia na následky vojny. Založil ho vtedajší medžugorský farár, páter Slavko Barbarič OFM.

„Dom“ Patricka a Nancy: Areál pripomínajúci hrad, začali v roku 1999 stavať manželia Patrick a Nancy

Latta ako ubytovanie pre kňazov, seminaristov a zasvätené osoby. Patrick nám podával svoje svedectvo obrátenia. Bol veľmi úspešný obchodník s autami vo Vancouvri. S manželkou Nancy, právničkou chorvátskeho pôvodu, si užívali život, ale bez Boha. Patrick mal predtým dve manželky a štyri deti, ktoré viedol k tomu, že „bohom“ sú peniaze, ktoré im nikdy nechýbali. Všetko zmenila kniha s posolstvami z Medžugoria, z ktorej si Patrick jedného dňa na naliehanie Nancy prečítal najkratšie posolstvo: „Naposledy vás volám k obráteniu!“ Patrick svedčí o tom, že tie slová znamenali zlom v jeho živote.

Stretnutie s Teréziou Gážiovou z Komunity Svetlo Máriino: Terézia Gažiová, rodáčka zo Slovenska, ju založila ako súkromné združenie veriacich, ktorého členovia chcú nasledovaním života Panny Márie prinášať svetlo – Ježiša súčasnému svetu, modliť sa a obetovať za uskutočnenie Božích plánov skrze Pannu Máriu v tejto dobe. Terezka nám rozprávala o posolstvách Panny Márie, ako ich žiť a kráčať s Máriou k Ježišovi.

Nasledovalo stretnutie s medžugorským farárom pátrom Marinkom Šakotom – správcom farnosti Medžugorie, ktorý nám rozprával o potrebe modlitby, pôstu a pokánia.

V predposledný deň nášho pobytu v Medžugorí, sme sa vybrali do Tihaljiny. V dedinke

neďaleko Medžugoria sme navštívili kostol, v ktorom je umiestnená socha Panny Márie. V r. 1970 bola privezená z Talianska. Keď sa pútnici pýtali vizionárov ako vyzerá Panna Mária, odpovedali, že je približne taká krásna ako socha v Tihaljine. Odvtedy je táto socha Panny Márie znamením Medžugoria a zobrazuje sa na mnohých obrázkoch, ktoré si pútnici z Medžugoria prinášajú.

Do Medžugoria prichádzajú malí i veľkí, zo všetkých skupín obyvateľstva, muži aj ženy, chudobní aj bohatí, kňazi, biskupi, arcibiskupi, kardináli. Medžugorie sa stalo novým duchovným centrom sveta tak, ako to charakterizoval svätý pápež Ján Pavol II. Cirkev ešte svoje konečné rozhodnutie nezverejnila. Zjavenia ešte trvajú a Cirkev ako Matka a Učiteľka všetko starostlivo sleduje.

Človek, ktorý prichádza do Medžugoria, si musí byť vedomý, že najdôležitejšie nie je iba navštíviť Medžugorie, ale žiť ho a pokračovať v tom aj po návrate domov. A dnes sa podobne ako pri obrábaní pôdy stále začína nová jar a nová sejba. Nová kultivácia a osievanie pôdy. Každý príchod do Medžugoria je nový začiatok, nová milosť a nové pozvanie na vytrvalosť v láske.

Myslím, že každý z nás strávil požehnaný čas v Medžugorí a odišiel domov pohladený rukou našej Mamy Márie a jej Syna Ježiša.

TRANSŠENVIŽSKA MAGISTRÁLA

(Marián Kaperák)

Cez Ľevočske verchi,
tam popod Simini,
chodník ce dovedze
do malej dzedzini.
Kolo Kuliguri,
poza Trunu, Skalu,
od Rozhl'adni pridzeš
rovno do valalu.

Dražka ce povedze
ponad Mokre Luki,
dze našo dzedove
zodzirali ruki.
Tam žim obrabja'i,
tam koši'i šena,
každi kusek poľa poznal
gazda podľa mena.

A jak še približiš,
už hen od Vivuzka,
vovedze ce do dzedziny
rovna draha, uzka.

"Vitajce nam, hosce,
i našo rodaci,
uvidzice, že prisc ku nam
isto še oplaci.."
Mame co ponuknuc
pre zvedave oko,
či dolu v dol'ine,
či hore visoko.

Najvekším kľenotom,
povi vam dzedzina,
je naš stari koscel
svateho Marcina.
Z rukoch majstra Pavla,
rezbara v Ľevoči,
Madona "Šenvižska"
a tim to nekonči.

Okolo Ciganoch,
po križovej cesce,
tam nas svati Vendeľ straži
f kapličke na mesce.

Potom šmelo stupaj,
ši Medzi Hurami,
každi stromek ma svůj príbeh
so Šenvižanami.

A z Viľčeho Dolu
voľne do Hajnika,
cez Harišku na Kňazovu -
no krasa velika.

To ľem jedna trasa,
co sme vam ponukli,
žebi sce nas neobešli
a na náš kraj kukli.

Redakčná rada: Ing. Marcela Bujňáková, JUDr. Mgr. Jozef Kušnir, Mgr. Ľubica Matijová

Ďakujeme všetkým, ktorí svojou troškou prispeli k vydaniu tohto čísla občasníka.

Vaše príspevky a tipy radi privítame na e-mailovej adrese: marcela.bujnakova@gmail.com.